

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Борис Сакакушев, дм

на дисертационния труд на д-р Елена Божидарова Хаджиева, докторант на самостоятелна подготовка, на тема „ХИРУРГИЧНИ АСПЕКТИ НА АНОРЕКТАЛНИТЕ АБСЦЕСИ ПРИ ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ,” асистент в Катедра по Пропедевтика на хирургическите болести при Медицински Университет - Пловдив

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Чл. 70 (1) от I. Раздел Придобиване на ОНС „Доктор“ в МУ - Пловдив, Правилник на МУ – Пловдив от 28.01.2021 год. и включва всички необходими документи, оформени съобразно изискванията.

1. Общо представяне на докторанта

Д-р Елена Хаджиева е родена на 01.05.1992 год. в гр.Пловдив. Средното си образование завършва в Езикова гимназия „Пловдив.“ През 2010-2016 год. завършва висшето си образование по медицина в Медицински Университет – Пловдив с отличен успех. След конкурс през 2017 г. е избрана за редовен докторант по обща хирургия в Катедрата по пропедевтика на хирургическите болести, а през 2018 г. след успешно положен изпит е избрана за асистент в същата катедра. От 2017 г. е специализант по обща хирургия в Първа клиника по хирургия при УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД.

Членува в БЛС (2016 г.), БХД (2017 г.), СУБ (2018 г.) и е член на ESCP (European Society of Coloproctology от 2021 г.). Участва редовно на наши хирургични конгреси, конференции и научни форуми.

Има 31 публикации в български и чуждестранни списания.

2. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Избраната тема на дисертационния труд „Хирургични аспекти на аноректалните абсцеси при деца и възрастни“ е актуална, като освен хирургичните въпроси, значимо място е отделено на бактериологичната диагностика и изследване на антимикробната чувствителност на изолатите от оперираните пациенти. По отношение на тази проблематика у нас и в медицинската литература има сравнително малко на брой научни проучвания.

Дисертационният труд е структуриран правилно с 9 глави на 198 стандартни машинописни страници, като е онагледен с 34 таблици, 29 фигури и 2 приложения. Библиографията включва 231 референции, от които 12 са на кирилица и 219 на латиница. Дисертацията съдържа необходимите изисквания, като се състои от въведение, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, собствени резултати, обсъждане, изводи, приноси, публикации свързани с дисертационния труд, библиография и приложения.

Литературният обзор е достатъчен по обем, информативен и правилно структуриран. Той е съставен от 8 подглави, като в исторически и съвременен аспект представя основните данни за епидемиологията, възникването, класификацията, микробните причинители, антимикробната чувствителност и хирургичното лечение на аноректалните абсцеси при деца и възрастни пациенти. Извършен е задълбочен и критичен анализ на основните проучвания и публикации, което е предпоставка за отлично познаване на тази проблематика.

Въз основа на данните от литературния обзор, правилно и точно е дефинирана целта на дисертационния труд, като тя съответства на заглавието и възможностите на проучването. Във връзка с целта следват б ясно формулирани и конкретни задачи.

В главата „Материали и методи“ клиничният контингент е проучен задълбочено, като изследването е проведено ретроспективно и проспективно при 356 оперирани пациенти, от които 102 деца и 254 възрастни. Посочени са основните общоклинични, микробиологични, лабораторни и инструментални методи за изследване. Статистическите методи са прецизни и адекватни, като включват различни съвременни видове анализи.

В глава „Собствени резултати“ микробиологичните и клиничните данни са прегледно систематизирани, коректно интерпретирани, придружени са от добре структурирани таблици и фигури. Всички резултати са изчерпателно и прецизно изложени от д-р Хаджиева, като данните са подробно статистически обработени. Представени са резултатите от аеробния микробиологичен пейзаж при деца и възрастни пациенти, оперирани за аноректални абсцеси, резултатите от антимикуробната чувствителност на изолатите при пациентите, като подобно комплексно проучване се прави за пръв път в нашата страна. Подробно са представени данните от оперативното лечение при деца и възрастни с аноректални абсцеси. Извършеното анализиране и оценка на собствените резултати показва задълбочен клиничен и колопроктологичен опит от дисертанта.

В глава „Обсъждане“ на 40 страници подробно са анализирани и интерпретирани получените резултати, като се демонстрира много добро познаване на тематиката. Извършен е задълбочен анализ на аеробните микробиологични данни, на антимикуробната чувствителност на изолатите, като получените резултати са сравнени с основни проучвания от достъпната медицинска литература. Направен е щателен анализ и оценка на получените оперативни данни при деца и възрастни пациенти. Много детайлен и интересен е направеният анализ и съпоставка при повърхностните и дълбоките аноректални абсцеси, като особено е акцентирано върху наличните трудности при диагностиката и спешното оперативно лечение. Разработеният аналитичен алгоритъм за оперативно лечение на аноректалните абсцеси при възрастни болни предоставя възможност за най-подходящ и целесъобразен избор за оптимална хирургична намеса. Представеният в графичен вид алгоритъм е много добре илюстриран, като спомага за навременното прилагане на адекватен оперативен метод.

Изложените 7 извода са точно формулирани, съответстват на резултатите от проучването и логично обобщават изпълнението на поставените от дисертанта основна цел и задачи.

Приносите на дисертационния труд са неоспорими, от които 4 са с научно-теоретичен и 4 с приложен характер. По-важните приноси са както следва:

1. За първи път в страната е извършено комплексно проучване върху различни хирургични аспекти при деца и възрастни пациенти с аноректални абсцеси.

2. За първи път у нас се прави системно клинично и микробиологично изследване на аеробния бактериален пейзаж при оперирани деца и възрастни с аноректални абсцеси.

3. Проведен е микробиологичен мониторинг с анализ на етиологичната структура при 356 оперирани деца и възрастни за аноректални абсцеси, което е без аналог в достъпната медицинска литература.

4. За първи път в нашата страна при деца и възрастни оперирани за аноректални абсцеси са представени данни относно изследване антимикробната чувствителност към антибактериални средства.

Във връзка с дисертацията са отпечатани 5 публикации, като при 4 от тях д-р Хаджиева е първи автор. На английски език са 3 публикации, като една от тях е в списание с Impact Factor 1,022.

Авторефератът напълно отговаря по оформление и съдържание на общоприетите изисквания, като отразява приоритетите на труда.

3. Заключение

Дисертационният труд на д-р Елена Хаджиева е значим в научно, клинично и практично-приложно отношение, като изследването за епидемиологията, микробният аеробен спектър и оперативното лечение на аноректалните абсцеси при деца и възрастни е първо по рода си в нашата страна. От клинична гледна точка, бактериологичните проучвания на етиологичните фактори при аноректалните абсцеси и изследванията на антимикробната чувствителност към антибактериални средства са значими на национално и международно ниво. Всичко това определя дисертационният труд като много актуален за съвременната неотложна колопроктология, с наличие на оригинални идеи, с приноси в науката и хирургичната практика. Дисертационният труд, автореферата, резултатите и изводите отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на Медицински университет – Пловдив, като давам своя позитивен вот и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ д-р Елена Хаджиева.

20.12.2021 год.

гр. Пловдив

Председател на Научно жури:

(проф. д-р Б. Сакакушев, дм)